

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Monasticum

In Quo Totius Religiosæ disciplinæ Casus, Regulæ & difficultates clarè videntur, breviter explicantur & resolvuntur Canone, rationibus & Patrum auctoritatibus

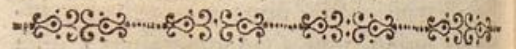
Philippus <a Domina Nostra Septem Dolorum>

Augustæ Vindelicorum, 1688

Cap. L. De Casibus reservatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40761

de foro competenti, nec de illo cognoscere, etiam de partium consensu, nisi prius pronuntiaverit, bene vel malè appellatum, aut recusatum; eadem enim est ratio utriusque,

CAPUT L.

De casibus reservatis.

SUMMARIUM.

- I. *Quid sit casus reservatus.*
- II. *An possint aliqui casus reservari, & a quibus, vel*
- III. *Qui possint sibi casus aliquos reservare,*
- IV. *An casuum nomine veniant omnia peccata.*
- V. *Quis modus observandus in casuum reservatione.*
- VI. *Qui, & quando ligentur casibus reservatis.*
- VII. *An sine legitima causa valeat reservatio.*
- VIII. *An Episcopi plures casus possint reservare respectu regularium quam sacerdotum secularium.*
- IX.

- X. An casus in Decreto Clementis VIII. contenti sint actualiter reservati.
- XI. An aliquando cesset casuum reservatio.
- XII. An possit Superior casus reservatos interpretari, restringere, vel ampliare.
- XIII. Quid agere debeat confessarius audiens casum reservatum non habens facultatem absolvendi.
- XIV. An teneatur ex charitate licentiam petere.
- XV. An in quibusdam casibus possit ei denegari facultas.
- XVI. Quomodo se gerere debet confessarius, si ei denegetur petita facultas.
- XVII. An sit valida absolutio à reservatis extra mortis articulum.
- XVIII. Utrum Superior major possit aliquem subditum dispensare, ita ut non sit subditus casuum reservationi.
- XIX. An resuscitatus subdatur casuum reservationi.

XIX. *An regulares possint absolvere à reservatis Papæ & Episcopis.*

XX. *An regularis, qui ad annum habet potestatem ab Episcopo absolvendi, à reservatis possit eo finito ab illis absolvere.*

XXI. *An virtute indulgentiæ ad instar Jubilæi concessæ possint regulares absolvere à reservatis.*

I.

Asus reservatus rectè definitur peccatum mortale, exterius consummatum, sub ea integratione specialis malitiæ, sub qua expressè, & in terminis ejus, absolutio reservata est à Superiore, eo fine, ut subditi à culpis gravioribus se abstineant. Dixi mortale, veniale enim reservari non potest, quia nullus tenetur illud confiteri, *Concil. Trident. sess. 14. cap. 7. & 11.* Dixi exterius, quia Ecclesia non solet sibi reservare peccata interna, quia de occultis non judicat, *cap. erubescunt 11. dist. 32. cap. consulisti 18. 2. quest. 5. cap. fin. 32. quest. 5. cap. Sicut in his litteris 33. de sim. in fine.* Et ratio est, quia reservatio non solet fieri, nisi de mortalibus gravioribus, quæ possunt perturbare Ecclesiasticam disciplinam ex *sess. 14. cap. 7.* Peccata autem interna, cum nulli sint nota, nisi perpetranti, illa Christianam disciplinam perturbare

ire nequeunt, & ideo non reservantur, occulta enim, & incognita illi sunt relinquenda, qui solus novit corda fidelium, & infidelium hominum, & quorum castigatio & iudicium soli Deo reservatur, tum quia *D. Thom. 2.2. quest. 104. art. 5.* dicit, quod in iis, quæ ad internum motum voluntatis pertinent, homo non tenetur obedire alteri sed soli Deo cordium scrutatori.

Dixi consummatum, quia, si peccatum non perficiatur, etiam ea intentione excludendi reservationem, dicitur non reservatum, leges enim penales, inter quas est reservatio casuum, regulariter non puniunt crimen attentatum, nisi fiat expressa mentio de attentatione, sed solum crimen perfectum in sua integra malitia. Dixi expresse & in terminis, quia, cum reservatio sit penalis & odiosa, strictè est explicanda secundum quod verba sonant, servata illorum proprietate, quæ extendi non potest, neque ampliari, aut argumento à majori à simili, etiamsi possit dici, hanc fuisse Superioris voluntatem extensius non explicatam, quia propositum, in mente recitatum, nihil operatur, *l. Si repetendi Cod. de vendit. ob turpem causam*: imò, quamvis Superior exteriùs voluntatem suam manifestaret, ut Doctor, & privata persona, non verò ut Legislator, solemniter declarando talem casum sic esse intelligendum & non aliter, *Bonacina quest. 4. de matrimonio, punct. 11. num. 5.*

Dixi [ejus absolutio reservatur] quia effectus

etus reservationis est ferre potestatem confessa-
 riis absolvendi ab illis peccatis, quæ in reserva-
 tione continentur; sub qua ratione reservatio
 dicitur odiosa, quia præjudicat confessarii pote-
 stati, & pœnitentis commoditati, qui cogitur ac-
 cedere ad Superiorem, vel alium habentem fac-
 ultatem: Dixi, eo fini &c. quia reservationis
 finis est præcisè fuga seu abstinentià à peccato,
 & iste finis optime colligitur ex *Sacro Concil.
 Trident. sess. 14. cap. 7.* Hæc autem reservatio di-
 citur propriè restrictio potestatis jurisdictionis
 facta inferiori Sacerdoti confessario à suo Superi-
 ore ad id potestatem habente. Dicitur restri-
 ctio, quia, ut dicitur in *Trident. Consil. sess. 23. cap.
 15.* quamvis presbyteri in sua ordinatione à pec-
 catis absolvendi potestatem Ordinis accipiant,
 non tamen jurisdictionis, quam accipiunt po-
 stea à suis Superioribus, illam ampliare volenti-
 bus, aut restringere, prout in Domino judicave-
 rint expedire, *ut sess. 14. c. 7.*

II. Esse autem potestatem in Ecclesia refer-
 vandi casus, tam pro foro exteriori, seu pro ex-
 terna politia, quam pro interiori, & coram Deo,
 ita quod pœnitens non possit obtinere validam
 absolutionem ab inferiori confessario, non ha-
 bente facultatem pro reservatis, omnes conveni-
 unt; & probatur, tum ex antiquissimo usu Ec-
 clesie, quæ sibi reservare consuevit quædam pec-
 cata: ut in *Concil. Carthaginensi III. an. 397.* in
 quo prohibetur, ne presbyter reconciliet pœni-
 ten-

onfessio-
 teferva-
 servatio
 rii pote-
 gitur ac-
 tem fi-
 vationis
 peccato,
 Concil.
 vatio di-
 ditionis
 io Super-
 ritretri-
 7. 2. 1. 17.
 ne à pec-
 cipiant,
 oiunt po-
 volenti-
 udicave-
 fia refer-
 u pro ex-
 am Deo,
 validam
 non ha-
 es conve-
 o usu Ec-
 dam pec-
 3. 97. in
 et peni-
 ren-

ntem incōsulto Episcopo, nisi ultima necessi-
 as cogat: & matricida absolvendus mittitur ad
 Papam, tūm, quia ita dicitur in *Trid. sess. 14. cap.*
 7. Hæc verò potestas immediatè à Christo tri-
 buta fuit Papæ, & ab eò reliquis. De Papa pro-
 batur *Matth. 16. ibi: Tibi dabo claves regni ca-*
lorum? Joannis ultim. Pæsce oves meas: Sic lo-
 quutus fuit Christus Petro, & consequenter om-
 nibus ejus successoribus. De reliquis Prælatis
 probatur, quia Papa potest illorum potestatem
 impliare, vel restringere, imò auferre, ut omnes
 docent in *cap. inter corporalia, de translatione*
Episcop. quod est signum, eam potestatem omnes
 inferiores à Papa recipere. De Episcopis patet,
 quando creantur à Papa, qui profert hæc verba:
committentes ei administrationem in temporalibus
& spiritualibus. De Prælatis regularibus
 constat ex eò, quod ad solum Papam spectat ap-
 probare religiones, & eorum Superiores *cap.*
si. de religiosis domibus in 6. & negantes hanc
 potestatem reservandi casus in Ecclesia, hæretici
 dicuntur, & sic definitum fuit *Canon. 11. sess. 14.*
 Unde colligo, casus, in ordine ad Superiores
 reservantes, esse alios Papales, alios Episcopales,
 & alios Regulares. Casus Papæ reservati regula-
 liter sunt censuræ, & respectu Papæ casus &
 censuræ pro eodem accipiuntur. Casus Episco-
 pales sunt illi, quos sibi reservant, vel via juris
 specialis, quos inserunt in suis Consiliis, vel Sy-
 nodis perpetuò duraturis, sicut durant alia Sta-
 tutâ,

22

tutâ,

tuta, & leges speciales; vel, ut ab homine, quos in suis tabellis registrant, extra synodalia statuta, & cum vita eorum extinguuntur. Casus verò Regulares sunt illi, quos Superiores Regulares sibi reservant, vel jure constitutionis perpetuam duraturam, vel, ut ab homine, cum quo mortuus, vel ab officio amoto, extinguuntur.

An verò, quando Superior aliquos casus exprimit in tabula, ceteri censeantur exclusi, ita, ut ab omnibus confessariis possint absolvi, eo, quod reservatio seu inclusio unius sit exclusio alterius, *cap. nonne, de presumpt.* Dico alios esse casus à jure, alios ab homine. Casus à jure semper durant, quia per modum legis sunt editi, ac proinde non tolluntur per novam reservationis declarationem, nisi illis expressè derogetur; Casus verò ab homine per novam reservationem tolluntur, licet de illis non fiat mentio, aut expressa derogatio, quia inclusio aliquorum est aliorum exclusio, ut supra notatum est.

Etenim casus Regulares de jure registrari in regulis & constitutionibus Regularium cessarunt, & penitus extincti sunt per novum Decretum *Clementis VIII.* quia ipse, visis regulis & constitutionibus cujusque Ordinis, declaravit esse solum reservandos illos, qui in Decreto continentur: ergo omnes alii ante decretum sunt exclusi, nisi juxta formam Decreti, in Capitulis scilicet generalibus aut Provincialibus, de novo reserventur, quia in fine Decreti habetur

clausula derogatoria quibuscumque reguli
constitutionibus, & præcipue, quia in dicto
creto casus apposti nullo modo reservaban-
in regulis: Unde rectè concluditur, quod cæ-
ri censentur exclusi. Inde etiam colligitur, ca-
is in quavis regula relatos, non esse reservados,
cvi regula post Decretum, nisi expressè eos
egistraverint Superiores in suis reservationi-
bus.

III. Casuum reservatio spectat, generaliter
loquendo ad omnes illos, qui habent jurisdictionem
Episcopalem, vel quasi Episcopalem, vo-
lentes approbare sacerdotes suos ad audiendas
confessiones suorum subditorum: illi autem
sunt, Papa, Episcopi, Patriarcha, Archi-Episco-
pus, Primas seu Metropolitanus, Capitulum Se-
de vacante, Concilium Provinciale, & ab his de-
legati, & Prælati regulares.

Papa igitur in toto orbe Christiano fideles
sibi sibi casibus, & censuris sibi reservatis,
quales sunt illi, qui in Bulla Cæna Domini con-
firmantur. Episcopus non solum consecratus, sed
& non consecratus, & solum confirmatus, licet
non sit Sacerdos, modo habeat sub se populum,
potest sibi casus reservare, & illis afficere omnes
sibi subditos. Quod solum confirmatus possit
probari, quia habet potestatem jurisdictionis
pro utroque sufficientem ad hoc, *Suarez disput.*
1.1. sect. 2. Sanchez lib. 8. disp. 2. num. 11. licet
non sit Sacerdos, quia potestas sacerdotalis non
est

est necessaria, sed solum potestas jurisdictionis, quæ sacerdotium non supponit, licet sacramentaliter absolvere non possit: debet verò habere populum sub se, quia reservatio fit ad continentium populum in Christiana disciplina: Itaque, qui renunciavit Episcopatu, vel solum titularis est, non potest sibi casus reservare defectu jurisdictionis, vel quia caret subditis. Capitulum se de vacante habet hanc facultatem, quia succedit in potestatem jurisdictionis, & etiam Concilium Provinciale ex *Bonacina quest. 7. de pœnit. punct. 5. proposit. 1. ad finem.*

Quinam verò Superiores regulares possunt sibi casus reservare. Sunt Prælati majores, Generalis scilicet & Provinciales, aliique Prælati immediati, ut Piores, Guardiani alii, qui habent jurisdictionem quasi Episcopalem supra subditos, modo constitutiones Religionum non adversentur pro Prælatis immediatis, scilicet Prioribus aut Superioribus localibus, quia tunc standum dictis constitutionibus. Qui autem possunt sibi reservare casus, possunt etiam reservare tam peccata, quam censuras, nisi istorum aliquid sit illis prohibitum; eadem enim est ratio utriusque, & licet, regulariter loquendo, nullum peccatum reservetur à Papa, quod non habeat annexam censuram, Episcopi tamen aliique inferiores Prælati & Regulares solent peccata sola sine censuris reservare.

De potestate probatur, quia in hoc eandem habent potestatem, quam habent Episcopi, *Gloss. verbo*

verbo proprii *Clement. I. de rebus Ecclesiast. non alienand.* & Episcopis comparantur Pralati maiores quoad jurisdictionem, *Glossa verbo Regularis, cap. ne pro defectu 41. de elect. per cap. si quis deinceps 16. q. fin.* Sed possunt Episcopi sibi reservare casus, ergo & Pralati regulares, tum quia, qui potest solvere, potest etiam ligare, *cap. Verbum distinct. 1. de poenit.* at possunt Pralati Regulares absolvere subditos à reservatis, ergo & reservare; Tum quia, aliquibus negantibus hujusmodi reservationem, *Alexander Papa VI. constituit. Intelleximus, apud Confectum pag. 3.* decrevit, Generales & Provinciales, imò & Piores seu Superiores locales posse sibi casus reservare. Denique hoc supponit Decretum *Clement. VIII.* neque hac de re est dubitandum.

Deinde Generalis & Provincialis de jure sibi casus & censuras reservant, quia habent potestatem quasi Episcopalem in utroque foro, & possunt Capitula Generalia & Provincialia congregare, ergo & casus sibi reservare, stante Decreto *Clementis VIII. Bordonus de casibus reservatis, resol. 37.*

IV. Nomine casuum reservatorum non veniunt peccata merè interna, quia nullum est de facto reservatum, nec possunt hoc Pralati regulares, neque expedit illis hoc facere, nec fieret prudenter, quia est contra usum Ecclesiæ; & cum difficile actus interni dignoscantur, durum esset, & scrupulis obnoxium illos reservare, *Lexana verbo casus reservati, num. 8.* Nec etiam

peccata venialia; nec est expediens, ut reserventur à quocumque Superiore; eo, quod facile committantur, neque sunt materia propria confessionis: & durissimum esset obligare subditos ad confitendum illa, imò etiam peccata, de quibus dubitatur, an sint mortalia vel venialia, reservari non possunt; materia enim reservationis est de peccatis mortalibus, quae sunt vera materia confessionis. Reservantur autem atrociora & graviora, ut *Trid. sess. 14. cap. 7.* Venialia verò nec gravia dici solent, cum non privent gratia DEI, neque sint gravis transgressio, & illorum reservatio esset vana & inutilis, quia nullatenetur illa confiteri, & aliis modis tolli possunt, *idem Concil. Trident. sess. 14. cap. 5. ubi Barbossa, num. 4.* citat multos DD. asserentes eum, qui habet solum venialia, non teneri ex precepto Ecclesiae confiteri.

Neque cadunt sub reservatione peccata mortalia, aliàs ritè confessa, quia durissimum quoque esset ad hoc obligare subditos, eo, quod non sint amplius materia confessionis. Superior enim debet esse contentus unica satisfactione pro eodem delicto, non enim bis punitur ab homine, cum DEUS non iudicet bis id ipsum, *cap. sunt 42. dist. 3. de poenit.* Imò, etsi confessio praecedens esset nulla, si facta fuerit coram habente facultatem absolvendi à reservatis, nihilominus cum illa sublata fuerit reservatio & finitum iudicium [quoad reservationem] non debet iterum revocari, & hoc docet *Cajetanus veri o casus*

reservat.
Bonacini
num. 9.
Simil
intelligi
pleta, &
in consu
& verba
verba, ff
odiosa,
de Sacra
num. 4.
Quando
servatur
comple
ibid. Pa
num. 9.
quis in
vatio, c
ab eo p
vato. M
lus enim
ea cont
liam ex
VIII. a
bium e
vis; tu
zava v
Nu
omniur
modo

reservatus, Rodericus tom. 1. quest. 21. art. 8. Bonacina quest. 7. de penitent. punct. 5. §. 5. num. 9.

Similiter peccata, quantumvis mortalia, non intelliguntur reservata, nisi quando sunt completa, & consummata, quia non intelligitur, nisi sit consummatum cap. hac autem dist. 1 de penit. & verba debent intelligi cum effectu, l. 1. §. hac verba, ff. quod quisque juris, maxime in materia odiosa, qualis est praelens reservatio, Bonacina de Sacramentis. disput. 4. quest. 7. punct. 5. §. 1. num. 4. Layman. lib. 5. tract. 6. cap. 12. num. 3. Quando tamen attentatio criminis expressè reservatur, non requiritur opus consummatum, & completum; sed sufficit inchoatum, Layman, ibid. Peyrinis tom. 2. de Prælato, quest. 3. cap. 2. num. 9. Hinc in dubiis non est censendus aliquis incidisse in casum reservatum, quia reservatio, cum sit materia odiosa, restringi debet, & ab eo potest quis absolvi tanquam à non reservato. Excipe casus Bullæ Cœnæ Domini, nullus enim ab ullo ex his casibus, clarè vel dubiè in ea contentis, absolvi potest per univèrsam Italianam extra Urbem in terminis Decreti Clement. VIII. de anno 1602. Excipe etiam, quando dubium esset, an percussio clerici esset levis vel gravis; tuac enim credendum est, esse gravem Lezana verbo casus, reservat. num. 14.

Nunc vero concludendum est, reservationem omnium mortalium, etiam externorum, nullo modo posse fieri, etiam ab ipso Papa, sed tantum

aliquorum: quia Papa tantam potestatem habet, quanta fuit sibi data à Christo, cujus est Vicarius in terris, sed rationabiliter creditur, quod Christus non contulit Ecclesiæ tantam facultatem, ut omnia peccata mortalia reservare possit: ergo illa reservare non potest; quia potestas à Christo communicata valde rationabilis est, cujusmodi hæc non esset, & quia est in ædificationem, & non in destructionem, ut hæc esset; Igitur Papa habet facultatem reservandi sibi peccata, non ad libitum proprium & commodum, sed ad utilitatem animarum, ut eas retrahat à peccatis. Facultas ergo est regulanda à commo-
 dolo fide-
 lium. Dicit autem *Concil. Trident. sess. 14. cap. 7.* quod summi Pontifices causas aliquas graviores criminum possunt sibi reservare, his verbis: *Pontifices Maximi, &c. causas aliquas criminum graviores suo poterunt peculiari iudicio reservare.* Dicit, *aliquas*, & non omnes, ut insinuet talem potestatem non posse extendi ad omnia mortalia, & talis certè reservatio esset inutilis, & præjudicaret multum omnibus fidelibus; contrariam tamen opinionem docet *Megalius lib. 1. de pœnit. cap. 11. num. 5. Faber etiam disput. 27. de pœnit. n. 15. in fine.*

V. Prælati omnes, in condendis casibus reservatis, multa debent attendere, & observare. Et primò, debent adhibere viros præstantes doctrina, prudentia, & pietate, & examinare diligenter, & excutere casus, quos reservandos proponunt, consideratis cujuscumque diœcesis populo-
 rum

moribus,
 tumque
 criminum
 gem mor-
 pari mo-
 vare aliq-
 rum juris-
 mini, &
 dem talis
 tur siqui-
 fervent e-
 communi-
 verint p-
 illam ca-
 merum,
 que nec
 Christia-
 nitentia
 te, sanc-
 subsequi-
 resolut.
 fervant
 vant,
 non aut-
 Idem
 bus pra-
 notand-
 expres-
 quorum
 riores,
 omnes

moribus, statu, & qualitate. Secundo, non quofcumque casus, sed atrociorum, & graviorum criminum peccata sibi reservare debent, non autem mortalia quædam, quæ versantur circa res parvi momenti. Tertio, non debent sibi reservare aliqua peccata habentia conjunctam censuram juris communis, ut casus Bullæ Cœnæ Domini, & alios sedis Apostolicæ reservatos. Siquidem talis reservatio videtur superflua. Monentur siquidem à Decretis Apostolicis, ne sibi reservent eos casus, quibus à jure est annexa excommunicatio nulli reservata, nisi aliter judicaverint propter frequentiam, scandalum, aut aliam causam necessariam. Quarto, quoad numerum, paucos casus sibi reservare debent eosque necessarios, sufficientes ad retinendam Christianam disciplinam, ne sacramenti pœnitentiæ ministrorum nimis coarctata potestate, sanctæ matris Ecclesiæ piæ menti contrarius subsequatur effectus, *Bordonus de reservat. cas. resolut. 37. n. 38.* Tales tamen Prælati, hæc non servant, nihilominus validè casus sibi reservant, cum hæc præscribantur sub monitione, non autem sub præcepto.

Idem non est dicendum de forma, regularibus præscripta, in reservandis casibus, circa quod notanda sunt multa. Primò, esse undecim casus expressè nominatos in Decreto Clementis VIII, quorum nullus ibidem est reservatus, sed Superiores, si volunt, possunt illos reservare, non omnes, si volunt, sed tantum aliquos ex illis, &

quales ipsi in Domino judicaverint expedire, pro continendis religiosis in regulari disciplina. Secundò, præter illos undecim posse Superiores alios etiam sibi reservare, ut constat ex tenore Decreti, his verbis. *Si quod aliud peccatum grave pro religionis conservatione aut conscientia puritate servandum videbitur. &c.* Ergo ultra undecim enumeratos possunt aliquos Superiores reservare. Tertio, quod in illo Decreto non solum disponitur de peccatis reservandis, sed de censuris, etiam reservandis, ita quod, sicut in servatione peccatorum, non solum non expressorum, sed & ibi enumeratorum, Superiores tenentur servare formam ibi expressam, ita eadem uti debeant in servatione censurarum; quod verò decretum disponat etiam de censuris, probatur ex Decreto *Sacr. Congregat. 7. Jul. 1617. Peyrinis tom. 3. privileg. cap. 12. n. 5.* Quarto, non posse Superiores propria auctoritate, & ad suum placitum sibi reservare aliquos casus, sive ex enumeratis & expressis, sive ex non expressis, aut aliquos excommunicationem annexam uni ex illis habentes.

Quibus positis, dico, quod, si Superiores volunt sibi aliquos casus reservare, sive ex expressis in Decreto, vel non expressis, debent illos formaliter & expressè declarare, cum matura discussione, & de consensu Capituli generalis pro toto Ordine, vel Capituli provincialis pro Provincia, ita, quod extra Capitulum seu sine consensu dicti Capituli reservatio sit nulla, & nullius

ius valoris & effectus, quia actus, sine sua forma
substantiali gestus, est nullus & invalidus, *l. cum*
hi, §. si prator. ff. de transactionibus, & quæ con-
tra jus fiunt pro infectis haberi debent, *de regul.*
juris in 6. & paria sunt, aliquid fieri contra le-
gem, vel non servata forma legis, *Auth. qui res*
Cod. de sacrosanct. Eccles. etiamsi omittatur in
minimo, sed quæcunque reservatio sine consen-
su Capituli, seu propria autoritate facta, caret
prescripta forma in Decreto, ergo est omnino
nulla: quod autem hæc forma sit substantialis
& essentialis in actibus reservationis, probatur
ipsis verbis Decreti [*id non aliter fiat, quam Ge-*
neralis Capituli in toto ordine, aut Provincialis
in Provincia matura discussione & consensu. Il-
la igitur clausula, *non aliter fiat*, non servata, in-
ducit nullitatem actus, & negativa dictio, præ-
posita verbo, tollit potentiam; ergo signum est,
hanc formam esse essentialem. Præterea illa for-
ma est essentialis, quæ præscribitur servanda
cum alterius consensu: ita quod gestum sine
aliorum consensu requisito sit nullum & irritum,
cap. cum consuetudinis de consuetudine, cap. 1.
cap. ea noscitur ibi quod fiant de collegiorum suo-
rum assensu sine quo non obtinent firmitatem,
cap. tua nuper 8. de iis qua fiunt a Prelatis, sed
forma reservationis continet consensum præter
consilium, ut notum est; ergo & substantialis. De-
niq; illa forma est essentialis, quæ habet clausulam
irritatoriam, sed quæ ponitur in Decreto habet
talem, ergo est essentialis, *Bordous supran. 46.*

Quid

Quid intelligatur nomine Capituli; est quavis congregatio facta à Generali cum suis assistentibus Generalibus, vel à Provinciali cum suis Diffinitoribus, quia ex illis componuntur Capitula ad agenda quaecunque negotia; & ideo in quocunque Capitulo, sive Generali sive Provinciali; sive intermedio, aut diffinitorio Generali, quod pluries in anno congregatur, possunt fieri declarationes casuum reservatorum, & extra illas Congregationes non possunt Superiores sibi reservare aliquem casum. Sufficiet autem pro quacunque reservatione, ut major pars consentiat, sicut in electionibus, quia factum à majori parte censetur ab omnibus de Capitulo factum, *Bordonus sup. n. 50. & 51.*

Ut verò reservatio obliget, debet in singulis conventibus publicari, quæ lex Pontificia ubique non obligat, nisi in singulis Provinciis, aut dioccesibus publicetur, *Sorus de justitia lib. 1. quest. art. 4. Angelus verbo lex. n. 13.*

Huic autem formæ reservandi casus non possunt religiose renunciare, etiam de consensu Capituli Generalis, ita ut Superiori liceat propria auctoritate, & quoties voluerit, sibi reservare casus, & censuras; quia axioma, quo unusquisque dicitur posse juri suo renunciare, intelligitur & procedit de jure privato, non autem quando lex illud introduxit in favorem boni publici, ut est Decretum Clementis VIII, cui nullus renunciare potest, *cap. diligenti, de foro competentis, l. jus publicum s. de pactis.*

VI. Regula generalis est, quod illi ligantur cas-

casibus reservatis, qui sunt vel subditi Superioris, qui reservavit, vel se subditiunt confessariis Prælati reservantis, quamvis aliàs non sint subditi, sed forenses & extranei; itaque omnes fideles in quibuscunque mundi partibus existant, subduntur casibus Papalibus, & censuris ab eo latis, & sibi reservatis, *cap. cuncta per mundum* 17. & 18. *quæst. 3.* ubi scilicet lex Papalis est acceptata, nam ubi non est acceptata, reservatio nullius robõris est, & consequenter omnes absolvere possunt, nisi aliud obstet, *Bonacina quæst. 1. de censuris de punct. 11. num. 16. Suarez de censuris disp. 5. sect. 4. num. 3.* Ligantur casibus ab Episcopis reservatis omnes, qui ipsis sunt subditi, sive per contractionem domicilii, & habitationem majori parte anni, sive per voluntariam subjectionem in actu confessionis; quia Episcopus habet jurisdictionem ordinariam, in tota sua diocesi [exceptis locis exemptis] *ex cap. cum Episcopus, de offic. ordin.* ergo ratione subjectionis omnes ligare potest.

Ligantur, casibus reservatis Superiorum regularium, non solum omnes professi, sed & novitii collegialiter cum illis viventes, & familiares, & intra clausuram ad vitam degentes; eadem ratione qua supra de Episcopis.

Nota, quod regulares possunt absolvere advenas, & extraneos à casibus reservatis, à propriis Episcopis, quia, dum pœnitens confitetur, sit subditus Episcopi confessarii quoad Sacramentum, nam aliàs confessarius non esset iudex compe-

tena

tens illius, si non esset pœnitens subditus, quia iudex non potest ligare aut solvere non subditum, *c. quod autem 4. & cap. omnis 2. de pœnit. & cap. ad audientiam, de consued.* Hoc tamen intellige, modò casus idem non sit reservatus ab Episcopo loci, ubi fit confessio, & non possit remitti commodè ad suum ordinarium, imò multi tenent, quod non est necessaria illa remissio, cum verè possit tunc absolvi.

Reservatio, statim facta promulgatione, incipit ligare subditos reservantis, non solum quoad peccata ante commissa, & nondum remissa per absolutionem, verùm & quoad committenda deinceps, quia ad modum aliarum legum incipit tunc obligare, cum publicatur, & est communis Canonistarum opinio in *cap. in istis leges dist. 4. & l. leges sacratissima, Cod. de legibus, & D. Thom. 2. 2. quest. 90. art. 40.* Si quis verò provideat promulgationem, potest anticipare confessionem, etiam hoc prætextu, ut evitet reservationem futuram, quia sic agendo utitur jure suo, & non tenetur expectare reservationem, quia id nullo jure prohibetur, quòd si in illa confessione omiserit peccatum aliquod reservatum inculpabiliter, etiam post promulgationem poterit absolvi ab illo.

VII. Reservatiò casuum non fit licitè sine legitima causa, quia est onerosa subditis, & reddit difficilem peccatorum confessionem, tum, quia per eam tollitur jus, quod alii habebant ad absolvendum à peccatis, quæ reservantur: Valida tamen est sine causa legitima facta, quia utitur suo

suo jure, licet videatur facta in damnum subdi-
 erum. Opposita tamen sententia est probabilis,
 quia potestas Prælatorum datur in ædificatio-
 nem, & non in destructionem; ac per se conse-
 quens invalidè fieri videtur, si non est causa ra-
 tionabilis, *Peyrinis tom. 2. de Prælat. quest. 3. cap.*
1. num. 7. Illud autem certum, quod in dubio, an
 Superior ex causa rationabili casus reservaverit,
 illam habuisse credendum est: sicut etiam in du-
 biis, an casus sit reservatus, an non, interpretatio
 spectat ad legislatorem illius, quia illius est in-
 terpretari, cujus est illam condere, *l. cum de novo*
Ord. de legibus, cap. sicut enim 27. ex his omnibus
11. quest. 1. cap. inter alias 21. de sentent. excom.
 VIII. Episcopi non debent sibi reservare
 plures casus respectu confessariorum regulari-
 um, quam secularium, quia illis facerent maxi-
 mam injuriam, judicando illos imprudentiores
 aut minus doctos confessariis secularibus; con-
 traria autem, apud regulares esse personas æquè,
 prudentes, & doctas: Tum quia diversitas circa
 eandem rem non est inducenda *l. cum qui ades*
ff. de usu cap. Ergo neque circa numerum reser-
 vatorum respectu diversorum confessariorum,
 aliter videretur acceptio personarum, quæ re-
 probarur, *regula 12. in 5. & cap. novit ille de ju-*
dicis. Justitia enim distributiva petit, ut æqua-
 liter utriusq; generis confessarii tractentur, cum
 sit multum difficile, imo odiosum, asserere u-
 num genus confessariorum esse doctius, aut pru-
 dentius alio: Unde justum est ut casus in numero
 pares

quia
 subdi-
 panit,
 en in-
 tus ab
 ltit re-
 muli
 missio,
 e, inci-
 quoad
 illa per
 a dein-
 it tunc
 his Ca-
 4. & l.
 m. 2. 2.
 remul-
 etiam
 turam,
 enetur
 re pro-
 it pec-
 etiam
 lo.
 sine le-
 reddit
 o, quia
 ad ab-
 Valida
 utitur
 suo

peres sint respectu quorumcunque; *Bordonus
resolut. 6. quest. 1. & resolut. 37. q. 27. n. 40.*

Dicendum tamen, quod Episcopi tempore Paschatis, Petecostes & Natalis Domini, gratiam facientes Curatis, concedendo illis facultatem absolvendi à sibi reservatis, non censentur eandem concedere confessariis regularibus, nisi exprimatür, quia hoc est jus speciale Episcopi; & aliud est, non posse reservare plures casus respectu illorum, & aliud gratiam concedere Curatis absolvendi; hæc enim sunt omninò diversa. Præterea causa limitata limitatum producit effectum; *l. in agris ff. de acquirendo rer. domini;* atqui hæc gratia est tantum pro Curatis; ergo ad eos limitatur, & non excedit ipsos Curatos, *cap. 1. de filiis presbyter in 6. & regula 8. in 6.* dicitur. quod exorbitantia à jure non sunt in consequentiam trahenda.

IX. Undecim casus in Decreto Clementis VIII. contenti non sunt ipso jure reservari, sed dictus Clemens proposuit illos, ut, si vellent Superiores, declararent illos reservatos; modo & forma præscriptis ab eodem Pontifice; hocque modo consuleret conscientis religiosorum penitentium; qui ex parum prudenti, & immoderata reservatione peccatorum à Superioribus illis temporibus facta, formidabant illis detegere conscientie maculas, & proinde in periculum æternæ damnationis inducebantur. Exinde dicti casus à multis congregationibus declarati sunt reservati, prout extant in nostra congregatione. X.

X. Casus reservati cessant & tolluntur, primò, per mortem reservantis, si fuerint per simplicem ordinationem reservati; nam qui sunt per Statuta, semper durant. Secundò, si reservans renuntiat officio, aut ipso privetur, aut suspendatur, aut excommunicatus declaratur. Tertiò, cessant autoritate Superioris majoris, v. g. si Prior reservavit, potest Provincialis tollere, &c. Quartò, mutatione domicilii; si enim aliquis commisit peccatum in aliqua Provincia, aut conventu, quod sit reservatum, & transeat in alium, in quo non sit reservatum, dum ibi moratur, cessat reservatio casus, & ibi potest absolvi à quocunque confessario, quia reus judicari solet juxta leges & consuetudines loci, in quo reperitur *Suarez 4. tom. in 3. part. dist. 30. sect. 1. num. 4.* Quod maximè procedit in religiosis, qui, regulariter loquendo, subditi sunt conventuum, in quibus hospites morantur, etiam si ex industria ad illum perrexisse. Quintò, tolluntur per ablationem censuræ, quæ est annexa casui reservato, sublatis enim censuris casuum reservatorum, peccata manent non reservata, & possunt à quocunque absolvi.

Notandum, quod si pœnitens confitens sua peccata Superiori velit confiteri omnia reservata, & tunc obliviscatur alicujus, tunc ille casus cessat esse reservatus & potest illum confessario

Pars II.

bb

ordi-

ordinario confiteri, modo sit validè confessus, quia, si de industria & malitiosè tacuerit, non fruitur hoc privilegio, ut jam diximus, *Lezana verbo casus reservatus n. 18. & n. 29.*

Præterea, quando Prælati sibi reservat aliquod peccatum, cui est annexa excommunication, censetur etiam sibi reservare excommunicationem, etiamsi de illa nullam faciat mentionem, & nulli sit de jure reservata, quia connexorum idem est iudicium, *c. si quis 7. 1. quasi. 3. juncta Gloss. verbo. Neutrum, & c. quanto 3. de iudic. & cap. transl. 3. de constit.* Prohibito enim uno eorum censetur prohibitum & alterum; unde prohibitis minoribus ad majora aspirare non licet, *l. regulatorem, §. final. de interd. & relegat.* Igitur prohibita absolutione peccati per reservationem, consequenter intelligitur prohibita absolutio censuræ illi annexæ. Item Superior, qui sibi reservat peccatum, cui annexa est excommunicatio Papæ, reservata ex his, quæ continentur in Decreto *Clement. VIII.* etiam reservat excommunicationem, tanquam si ad Papam non pertineret, quia Papa, quando casum reservatum concedit Superioribus, censetur illum concedere cum omnibus requisitis & annexis, aliter tribueret facultatem imperfectam, itaque uno cessante cessat & alius, & uno sublato tollitur alius.

XI. Su-

XI. Superiores propria autoritate possunt casus dubios interpretari, imò & restringere vel ampliare, nec tenentur illos reservare sub iisdem terminis, quibus in Decreto præpositi sunt, v. g. lapsum carnis voluntarium opere consummatum possunt restringere ad copulam carnalem, vel ampliare ad actus impudicos, quia hoc illis expressè non prohibetur in Decreto, quæ autem prohibita non reperiuntur permilla censentur, *cap. omnes dist. 3. cap. nuper 29. de sent. excomm. juncta Glossa, verbo retinuit.* ubi dicitur: quod concessum censetur, non est prohibitum, *l. nec non ff. ex quibus causis major, §. quod eis*, quod possint interpretari, suadet, quia declaratio nihil addit de novo: sed quod ex natura rei est, demonstrat, *l. Heredes palam ff. de testam. Panormit. cap. ex parte de consuetud. num. 4. & cap. cum te de usur.* Cum ergo ex natura rei demonstrat, quod inest, non facit novam reservationem, sed jam implicite factam quoad speciale dubium expressè proponit, sed hoc non est propriè interpretari; ejus enim est interpretari, cujus est condere, ut supra diximus de restrictione. Probat, quia ea nulla ratione potest præjudicare conscientie religiosorum, & contrariorum eadem est disciplina, & quia, cui licet plus, licet etiam quod est minus, *Regula 36. in 6.* Sed licet prætermittere totum casum, ergo ejus partem: & quia quod

bb 2

juris

juris est de toto quoad totum, hoc juris est de parte quoad partem, sed Decretum reservationem totius alicujus casus prudenti Superioris arbitrio relinquit, ergo partis, *Bordon. sup. resolut. 37. n. 52. & seqq.* Credo tamen, hæc omnia non posse fieri sine consensu Capituli, vel in ipsomet Capitulo, non autem propria cujusque particularis autoritate.

XII. Pœnitens, habens casum reservatum, & Superiorem non adiens, Confessarius, auditus in confessione peccatis, tam reservatis, quam non reservatis, debet illum remittere ad Superiorem. Sic enim præcipit *Concil. Trid. sess. 14. cap. 7. Sic sacerdotes cum nihil possint in casibus reservatis, id unum pœnitentibus persuadere nitantur, ad Superiores & legitimos Judices pro beneficio absolutionis accedant*: quod enim aliqui dicunt, posse tunc illum absolvere à non reservatis, & mittere ad Superiorem pro absolutione reservatorum, id est omnino contra integritatem confessionis, & contra mentem Concilii, nisi adsit valde rationabilis causa, utpotè necessitatis: Et à fortiori non potest illum absolvere, nec à non reservatis prætextu illum obligandi, ut se alia vice repræsentet, & iterum accuset, quando scilicet dies veniet, in qua confessarius licentiam habebit eum absolvendi. Ratio est, quia interim sic malè & invalidè absolutus remanet in peccato, & sacrilegia committit,

mittit, si in hoc statu sacramenta recipiat, aut administret; absolutio enim data à non potente, aut facultatem non habente, non tollit peccatum, & qui talia agunt abutuntur sacramento.

XIII. Sed in prædicto casu, si pœnitens molestè ferat, & nolit Superiorem adire, ut sapius contingere potest, tenetur confessarius ex charitate Superiorem adire, & facultatem petere absolvendi à reservatis, & ex vi illius pœnitentem absolvere. Regulariter autem loquendo, tenetur Prælatus hanc licentiam concedere, maximè quando confessarius hoc judicat conveniens, prout in dicto Decreto Clementis VIII. continetur: Ubi inquit, quod confessariis in conventibus designatis absolutio reservatorum debet committi, quando casus occurrerit, quia minus periculi est in illa concessione, quam in negatione talis facultatis. Si tamen videat, quod per talem concessionem sapius ab ipso petitam regularis disciplina relaxetur, & prudenter credat, se ipsum remedium efficacius adhibiturum, tunc licentia neganda erit, & tunc confessarius non absolvat.

XIV. Facultas igitur aliquando potest denegari à Superiore, & est certum; & insuper non tenetur Superior concedere facultatem, ut pœnitens possit confiteri cuicumque voluerit, sed posse illi designare aliquem, vel aliquos, cui,

bb 3

cui, vel quibus solum confiteatur, quia casuum reservatio ad hoc fit, ut graviora delicta gravius corripi, & melius emendari possint, ad quod requiritur, ut Prælatus designet doctiores & graviores personas; *Suarez. tom. 4. in 3. part. disp. 30. sect. 4.*

XV. Quando confessarius petit licentiam absolvendi aliquem à casu reservato, quamvis Superior non teneatur in rigore licentiam concedere etiam pro prima vice, poterit nihilominus confessarius pro prima illa vice absolvere pœnitentem, etiam non obtenta facultate. Si verò contingat, non una vice, sed pluribus, religiosum cadere in casum reservatum, & confessario facultatem petenti denegetur potestas à Superiore ipsum absolvendi, & religiosus cogatur celebrare vel communicare, dicendum est, quod si tunc solum timet religiosus confiteri suum peccatum Prælato propter ruborem, verecundiam, vel aliquod simile incommodum, tunc tenetur ipsi confiteri antequam celebret, vel communicet, quia huiusmodi difficultates non sunt sufficientes ad deobligandum religiosum à præcepto divino confessionis, cum sint hæ parvi momenti. Si verò timeat subditus Prælato suo confiteri, quia timet damnum aliquod multum grave; ut v. g. fractionem sigilli, vel infamiam apud alios, vel aliud huiusmodi, tunc potest habito actu contritionis com-

communicare, vel celebrare, non confitendo tale peccatum suo Superiori: quia gravia illa incommoda excusare possunt ab obligatione confitendi. Si tamen habuerit alia peccata non reservata, illa alteri confessario idoneo tenetur confiteri, à quo absolvetur à peccatis non reservatis directè, & à reservatis indirectè, quæ propter justam causam non fuit obligatus Superiori confiteri: cum onere tamen illa confitendi alio tempore, cuicumque habuerit auctoritatem illa directè absolvendi, *Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 19. num. 22. & 23. Lexana cap. 18. n. 29. & cap. 19. n. 37. tom. 1. 1. part.*

XVI. Absolvens à casibus reservatis extra mortis articulum, vel extra casum urgentis necessitatis, non solum gravissimè peccat contra præceptum Superioris reservantis, sed etiam nulla est absolutio ob defectum jurisdictionis; & in quibusdam casibus incurrit sententiam excommunicationis, v. g. qui absolveret à casibus in Bulla Cœnæ Domini contentis, sicut & qui absolveret excommunicatos à Canone, nisi in casibus à jure expressis, aut gratia Sedis Apostolicæ concessis; vel etiam excommunicatos à sententiis per Statuta Provincialia vel Synodalia; & hujus absolutio reservatur Papæ, ut habetur in *Clement. de privilegiis, cap. Religiosi, D. Antonin. 3. part. titul. 24. cap. 54.*

bb 4

Re-

Religiosi vero absolventes ab excommunicatione, lata ab homine, non incurrunt in excommunicationem, nisi sit etiam lata contra absolventes, peccant tamen mortaliter, & invalidè absolvent, *Lezana 1. part. tom. 1. cap. 19.*

num. 43.

XVII. Dispensatio, quæ est actus jurisdictionis, quo quis eximitur ab obligatione legis, sicut excusat à peccato, si justè & validè obtineatur, ita etiam à reservatione excusat immèdiatè & directè, quatenus conditor legis potest cum aliquo dispensare, ut non sit subditus reservationi, sed quæcunque peccata respectu aliorum reservata possit confiteri, & ab illis absolvi à quocunque simplici confessario. Hinc deducitur, Superiorem, v. g. Generalem, posse dispensare & eximere aliquem subditum, ut non sit subjectus legi suæ, aut sui inferioris, in materia reservationis, quia unusquisque Legislator dispensare potest in lege propria, & etiam alterius sibi subjecti: ergo etiam in lege reservationis, quia subicere aliquem reservationi, est auferre seu restringere facultatem absolventi à confessariis sibi subditis, & cogere poenitentem, ut accedat ad Superiorem pro absoluti-
one, sed hanc facultatem potest utrique concedere non solum post incursionem, sed etiam ante, cum facilius impediatur faciendum quam destruaturn factum, *cap. si super gratia 9. de offic. dele-*

delegat. in 6. & cap. quemadmodum 25. de iurejurand. Non potest tamen Generalis eximere aliquem religiosum ne subsit inferioribus aliis Prælati, quia exemptio subditorum ab ordinario de jure communi est reservata Papæ: hic autem non agitur de totali exemptione, sed tantum ex parte, reservationis scilicet, *Bord. resolut. 38. 93, & 94.*

XVIII. Resuscitatus subjicitur casibus & censuris reservatis, in quibus incidit ante mortem, quia resurrectio, sicut non tollit peccatum, ita neque reservationem, tum, quia in mortuo remanet excommunicatio *ex cap. à nobis.* Ergo resurgendo eget absolutione danda à Superiore, quia reservatio uti accessoria sequitur censuram & peccatum, & proinde, illis non sublatis, adhuc remanet reservatio.

XIX. Confessarii regulares virtute suorum privilegiorum non possunt modò absolvere à reservatis Papæ & Episcopis, quia omnia illorum privilegia circa talem absolutionem sunt revocata irritata & cassata per *Gregorium XIII. Clement. VIII. & Urban. VIII. Bordonus de confessariis, resolut. 6. quest. 29. n. 37.* uti ample diximus, in *cap. confessariis, n. 16.*

XX. Episcopus, qui approbavit aliquem ad annum, & ei concessit facultatem absolvendi à reservatis, annò elapso, cessante approbatione, cessat pariter facultas absolvendi à reservatis

tis, si in sequenti approbatione non fit mentio ejusdem facultatis, quia accessorium sequitur naturam principalis *regula 42. in 6.* Gratia igitur non durat, nisi quantum durat approbatio, à qua pendet in esse, & quia accessorium iudicatur secundum terminos rei, cui adjicitur, *l. grege ff. de legat. 1. l. peculium ff. de legatis 2.* & quia, fundamento non existente, superædificari non potest, *cap. cum Paulus 26. 1. quæst. 1. cap. veniens 1. de presbyter. non baptizat. at- qui fundamentum utendi dicta gratia est approbatio, ergo ea cessante cessat.* Quod etiam cesset, si in sequenti approbatione de ea non fiat mentio, probatur, quia semel extinctum non reviviscit, nisi de novo causa illi det esse, *cad. si illic 29. 23. quæ. 4. cap. queris 127. dist. 4. de consecrat. cap. cum cessante 60. de appellat. l. si non sortem, §. libertus, ff. de condit. indebit.*

* Papa etiam, concedens facultatem alicui absolvendi à suis casibus reservatis, numquam censetur facultatem concedere absolvendi à reservatis ab Episcopis: quia, concedendo privilegium, non vult, nec intendit tertio præjudicare, nisi id exprimat, quamvis adde- ret hanc dictionem, *etiam*, quia alios sensus patitur, *Bordon. sup. n. 52.*

XXI. Indulgentia, ad instar Jubilæi concessa, non dat facultatem absolvendi à refer-

à reservatis, nisi de illis fiat expressa mentio, à Jubilæo enim ad hanc indulgentiam, in forma Jubilæi, non valet consequentia: quia, si Papa in aliquo Jubilæo non exprimeret hanc facultatem, seu gratiam absolvendi à reservatis in Bulla Cœnæ, Confessarius non posset ab illis absolvere: ergo nec in Indulgentia; & quamvis Jubilæum & Indulgentia plenaria in rei substantia non differant, tamen, licet in Jubilæo semper addatur facultas absolvendi, ad arbitrium Papæ hoc pertinet; unde si nulla fiat mentio indulgentiæ, facultas absolvendi à reservatis non subsistet.

Qui verò in confessione Jubilæi inculpabiliter reliquit aliquod peccatum, vel censuram reservatam, potest finito Jubilæo facere se ab illis absolvere, quia peccata oblita censentur indirectè absoluta, quoad culpam, ergo etiam quoad reservationem, quæ stare non potest sine peccato. Idem dic de censuris, & hoc ex verbis absolutionis (*in quantum possum*)

✠

& indiges) ideo cum pœnitens indigeat,
& confessarius possit, dicendum est, verè
absolutum esse, non obstante oblivione,

ita Bonacina q. 7. de pœnitentia,

punct. 3. §. 5. n. 1.

Finis hujus Speculi
Monastici.

Ad Majorem Dei omnipotentis
gloriam.

